

Landbrugsstøtten som omstillingsværktøj

EUs landbrugsstøtte fremadrettet
Niklas Sjøbeck Jørgensen, rådgiver

Udvikling i CAP'en

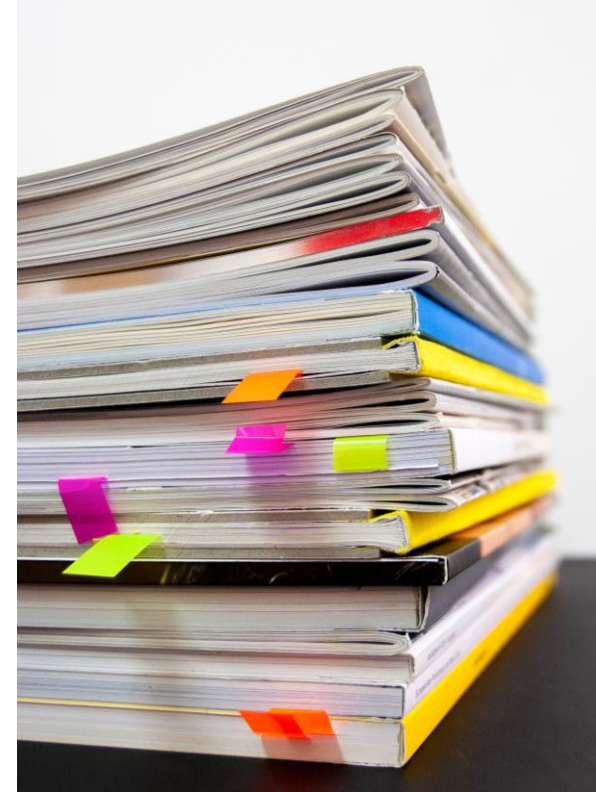

- 1962 – mindstepriser og støtteopkøb
- 1985 – Støtten udgør 70% af EU budget
- 1992 – MacSharry reform
- 2003 – Fra koblet- til indtægtsstøtte
- 2013 – Grønne krav og mindre støtte
- 2023 – Nyeste reform

Reformen 2023-2027

- Medlemslande laver deres egen plan – kommissionen godkender
- Mindst 40% af samlet budget til klima og biodiversitet
- Planerne monitoreres og evalueres løbende
- Ændringer i perioden er mulige hvert år + tre gange i løbet af perioden
 - Mulighed for løbende justeringer!
- Eco-schemes og bruttoarealmodel introduceres

Konditionalitet

1. Opretholdelse af permanente græsarealer
2. Beskyttelse af vådområder og tørveområder – nedsat kvælstofkvote og forbud mod pløjning
3. Forbud mod afbrænding af stubmarker
4. Anlæg af 3m bræmmer langs vandløb og søer, der ikke må dyrkes, gødes eller sprøjtes
5. Forbud mod pløjning ved erosionsrisiko
6. Der skal være jorddække, dvs. ingen bar jord i følsomme perioder, hvilke afhænger af jordtype
7. Sædskifte på 35% af arealer hvert år. Ingen afgrøde må dyrkes på samme areal i mere end tre år
8. Mindst 4% af landbrugsjord tages ud af drift af hensyn til natur
9. Forbud mod omlægning eller pløjning af miljøfølsomme græsarealer

Søjle 1 og 2

- **Søjle 1: direkte hektarstøtte**
 - + eco-schemes = >25%
 - Dog "rabatmulighed"
- **Søjle 2: landdistriktsprogrammet**
 - Frivillige ordninger og puljer
 - >35% til klima, miljø og natur
- **Fleksibilitet**
 - Mellem søjle 1 og 2 = 25%
 - +15 %-point til grønne formål
 - +2 %-point til unge landbrugere
 - Total mulig fleks fra S1 til S2 = 42%
 - Total mulig fleks fra S2 til S1 = 25-30%

Eco-Schemes

- Klima, miljø, dyrevelfærd
- Udover konditionalitet
- Bidrage til Green Deal mål

Eksempler:

Økologisk dyrkning
Integrated Pest Management
Bedre forhold i stalde
Biodiversitets-tiltag
Lav gødningsinput
Carbon Farming
Permanente græsarealer
Præcisionslandbrug
Randzoner
+ flere

Muligheder frem mod 2027

- Årlig amendment + tre amendments inden næste periode
- Mulighed for at i højere grad at bruge landbrugsstøtte til grønne målsætninger
 - DK mål for fx landbrug og klima
- **Flex-procenter:**
 - S1 til S2 – fra ca. 7% nu og op til 42%
 - Eco-schemes fra 20% og op til 100%
- Flere midler i søjle 2:
 - Miljø- og klimateknologi, bioraffinering, naturpleje, lavbundsordning, skovrejsning, vådområder
- **Eco-schemes**
 - Flerårig binding
 - Flere schemes end nuværende 6
- **Flere ordninger**
 - Præcisionslandbrug
 - Regenerativt/Conservation
 - Næringsstofbalance,
 - Næringsstofudledning
 - Integrated Pest Management
 - etc
- Additive eco-schemes?

Vurdering af MS planer

Studier af *European Environmental Bureau*

Mange grønne ordninger er i ofte videreførelse af BAU – med små ændringer

Meget få med fleksprocent >10%

DK i bund ift. samlede allokeringer til klima, miljø og natur.

Overordnet bliver øget bidrag til klima, miljø og natur minimalt –

Fortsat stor støtte til intensiv animalsk produktion på trods af klimaudfordring

Vurderet ud fra bl.a.:

- Green Deal målsætninger
- Beskyttelse af carbon sinks, lavbundslande, permanent græs
- Midler til klima- og miljøvenlig landbrug
- Midler til intensiv animalsk produktion

EEB
European
Environmental
Bureau

Udfordringerne

Klima – kurs mod 2,6 grader

Vandets økosystemer

Biodiversitetskrise

Udpining af jord

Afhængighed af import

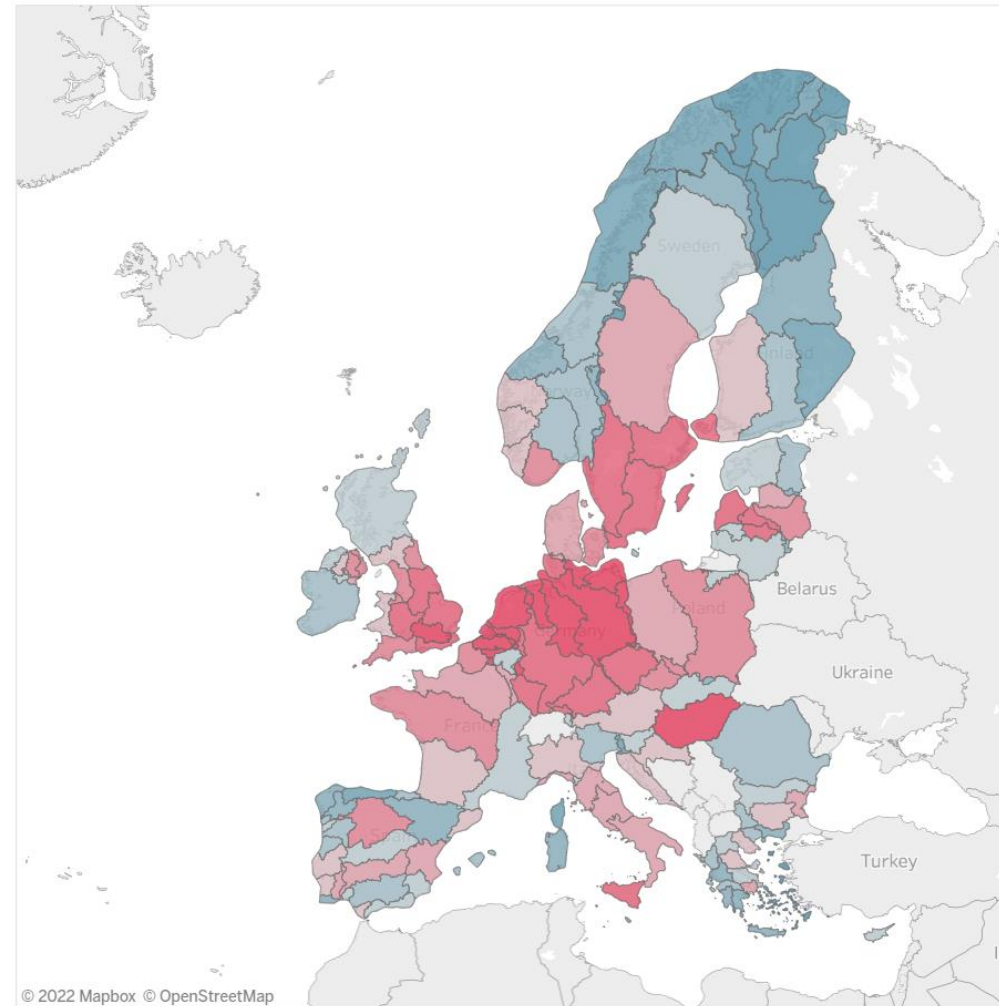
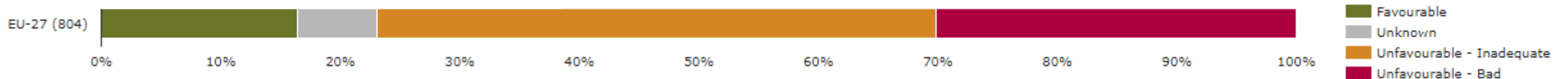

Chart – Conservation status by main type of habitats

Næste CAP-periode

Green Deal

Farm 2 Fork

Water Framework Directive

Zero Pollution Action Plan

Climate Law

Forest Strategy

Sustainable Food Systems Law

Soil Strategy

Nature Restoration Law

Integrated Nutrient Management Action Plan

Sustainable Use of Pesticides

2030

Drivhusgasser -55%

Større carbon sink = 310 Mt

Næringsstofftab -50%

Tre milliarder træer plantes

Brug af pesticider -50%

Stop fald i bestøver-population

Risiko ved pesticider -50%

30% beskyttet land og hav

Økosyst. truet af forurening -25%

Biodiversitetslandskab på 10%
af landbrugsjord

Brug af kunstgødning -20%

Økologisk landbrug udgør 25%

2027

God tilstand i vandløb, søer og hav

2050

Netto-nul

Fremtidens CAP?

- Udelukkende betinget støtte
- Additive eco-schemes
- Afskaffelse af CAP
- Større krav til landenes planer fra EU
- Bedriftsregnskaber – output-baseret?
- CAP'en som instrument til omstilling – public money for public goods
 - Polluter won't get paid

Få mere viden på www.rgo.dk og støt vores arbejde for den grønne omstilling.

Følg os på Facebook og Twitter, og abonner på vores nyhedsbrev